

faciemus dogmatibus Græcorum sapientiorum aliquot, philosophorum Græci reliquo maiorum. Zoroastri enim, et Chaldæorum oracula, quæ videntur (Damascius refert) sacrificanti cuidam fuisse a Diis revelata, a Iuliano quodam Chaldæo in Grecum sermonem versa, Iamblichus maximopere est admiratus, et multo librorum numero, (idem Damascius citat XXVII) explanavit, et eorum Theologiam perfectissimam, ut a Diis tradita ambo cum Proclo simul celebrarunt: θεοπαράδοτον, et θεόδοτον, a Deo tributam, et a Deo datam nominantes. Cuius nos, plusquam CCC oracula, per varios authores sparsa, collegimus, et illustravimus. Fuit autem Zoroaster Abramo contemporaneus. Uterque Chaldæus. In Ægypto vero Osiris dicitur, Chami filius fuisse. Cuius a consiliis fuit primus Hermes. Huius nepos, Hermes alius cognomento Trismegistus, Mose paulo senior fuit. Is multa librorum millia de omnibus scripsit disciplinis. Hi vero qui supersunt pauculi, divinitus videntur scripti. Namque eum, et Cyrillus, et Augustinus, affirmare non dubitarunt, divino spiritu afflatum, multa dictasse. Notum est autem Orpheum, (ut a Græcos veniamus) in Ægyptum sapientiæ causa esse profectum. Unde et ipse hausit tres rerum esse conditores. Quos suis ipse nominibus appellavit, Phaneta, Uranum, Cronum. Testatur quoque Proclus, Pythagoreorum plerosque, et præcipue Philolaum, tres itidem Opifices constituisse. Plato, tres reges nominavit. Eius vero auditor, Ægyptiæ simul, et Platonicæ sapientiæ, quasi expositor, clarius multo est locutus. Scribit enim:

“Ea propter nos asserimus, quod Deus creavit intellectum primum, et constituit procreatorem rerum aliarum. Creavit autem eum, medio verbo quodammodo. Neque enim inter Deum, et intellectum, aliud medium intercedit nisi verbum. Quod certe etiam fuit coagens intellectus.”

Alio quoque loco de secundo intellectu:

“Si quidem omnes essentiæ formatæ, creatæ que ab intellectu divino, sunt posteriores illo, ab illiisque omnibus, is est abstractus. Produxitque mentem sui primariam, imposuitque illi quaslibet entitates, sub ratione qua ipsæ considerantur.”

Rursus habet idem:

“Coniungitur porro anima, intellectui agenti, quoniam existit ab ipso. Sicut ipse intellectus agens, a verbo divino. Cui iunctus continue, perseverat quoque continue. Si quidem tale verbum, non format immediate, nisi intellectum. Neque intellectus formatur, nisi a verbo.” Intellectus vero agens est proximus verbo divino. Quoniam non potest cogitari quicquam, prius intellectu agente, propinquius ipsi verbo. Appellat autem agentem hunc intellectum non quo sensu Peripatetici capiunt, sed ut exprimat illud Hermetis διμουργόν (melius versor, opificem vertisset). Alibi vero nominat, Consubstantiam eius, quod erat apud Hermetem, consubstantialis, ὁμοούσιος. Hoc ipsum magis etiam confirmans, ait:

“Ideo quoque intellectus agens dicitur, verbum creatum authoris primarii. Quoniam speculando ipse author semetipsum, exformat tale verbum.”

Iterum:

“Quod si quispiam quærat, qui nam author existit intellectus primi agentisque? Respondebimus, Deum authorem verum fuisse, qui creavit eum, ante omnia alia. Cuique in sevit omnia. Intellectus quoque agens cum sit proximus ipsi Deo dicitur, verbum ipsius expressum. Verbum expressum, appellatur causa causarum. Atque hæc fuit opinio sapientum Babyloniarum. Quoniam ab eo producuntur entia. Ipse etiam intellectus ab eo secundus. Id autem propter unionem verbi huius cum authore primo, a quo ipsum, et omnia alia, vere existentia procreantur.”

Babylonios autem appellat Chaldæos, a quibus Ægyptios hæc sapientia promanavit. Inter quos tamen hoc interest, quod Chadæi, Patrem Deum, numquam appellarunt intellectum. Quod etiam hic author sedulo observat, quamvis id Hermes non semel fecerit. Sicuti neque verbi, neque filii nominibus sunt usi; quantum, tamen in oraculis, quæ collegimus apparet. In eo concordarunt, ut omnes tres hasce hypostases, conditores rerum, et mundi opifices, esse docerent. Sicuti, postea, et Orpheus et Philolaus, et Plato, et hic eius auditor; et quamvis